

TEMPO ÚTOKU

Jedním z důležitých úkolů teorie a praxe vojenského umění je hledání nejúčinnějších způsobů dosahování vysokého tempa útoku. Je to proto, že v soudobé válce zvyšování tempa útoku nabývá zvláštního významu. V souvislosti s dalšími prvky je vysoké tempo útoku vojsk v operacích rozhodujícím faktorem, které ovlivňuje jejich úspěch.

Problematika dosahování vysokého tempa útoku je mnohostranná. Zajímá nás např., jakou úlohu má tempo útoku v soudobé operaci, jaká je metodika jeho výpočtu, stanovení závislosti tempa útoku na vzájemném poměru sil stran atd.

Cílem článku je na základě zkušeností z Velké vlastenecké války a lokálních válek poválečného období rozebrat způsoby dosahování vysokého tempa útoku a určit možnosti jeho vědeckého plánování. Přitom plně bereme v úvahu charakter soudobých operací, vybavení vojsk novými prostředky ozbrojeného zápasu a další faktory. Svým obsahem navazujeme na článek uveřejněný ve Vojenské mysli číslo 1/1975 (str. 65).

Podstata tempa útoku nebyla vždy stejná. Ve válkách feudální epochy a raného kapitalismu bylo důležitou podmínkou dosažení vítězství nad nepřítelem dlouhotrvající manévrování a přesuny vojsk podél tzv. operační čáry. Hlavním objektem činnosti armády v těchto válkách nebyly ozbrojené síly nepřítele, ale jeho území. Rychlé pochody, předejití nepřítele v obsazení skladů nebo pevností, ve kterých byly soustředěny velké zásoby zbraní a jiného materiálu, často vedly k vítězství i bez velkých sražení.

Problémy vysokého tempa útoku v první světové válce byly v popředí pozornosti bojujících stran. Pěchota v zá-

kopech, která vytvořila souvislou statickou frontu, nutila útočící stranu organizovat průlom obrany a zabezpečit rozvíjení úspěchu. První úkol byl řešen zavedením tanků do výzbroje armád. Druhý úkol vojenského umění nebylo schopno vyřešit a na dlouhou dobu se dostalo do „poziční slepé uličky“.

Prudký rozvoj prostředků ozbrojeného zápasu (zejména letectva a tanků) v období mezi první a druhou světovou válkou zcela jinak postavil otázku charakteru operace. V západoevropských vojenských teoriích byla však síla nové vojenské techniky značně přeceněna. Byly oficiálně uznávány teorie dosažení vítězství jen jedním druhem ozbrojených sil nebo diuhem vojsk (letectvem, tanky). V těchto podmínkách teorie počítaly s rychlým zničením nepřítele jedním rozhodujícím úderem všemi silami. Historie ukázala na neopodstatněnost těchto teorií, různé realizovaných.

Změněný charakter operací a význam tempa útoku v nových podmínkách úspěšně vyřešila sovětská vojenská věda. Mezi nejvýznamnější práce v tomto směru patřila díla V. Triandafillova (Charakter operací soudobých armád; vydalo Vojenské nakladatelství v roce 1937), M. Galaktionova (Tempa operací; vydalo Vojenské nakladatelství v roce 1936) a další díla sovětských autorů. Sovětské vojenské teoretické myšlení, tím že objasnilo a zdůvodnilo teorii hlubokých operací, současně správně stanovilo úlohu každého druhu ozbrojených sil a druhů vojsk v soudobé válce. Zdůraznilo, že úspěchu v této válce může být dosaženo jen sladěným úsilím, současným ničením uskupení nepřítele jak v taktické, tak i v operační hloubce, rozhodným průlomem a nepřetržitým

útokem sledu rozvíjení úspěchu do hloubky.

Tempo útoku byla určována diferencovaně. Např. na překonání první zóny obrany nepřítele s průlomem do hloubky 25–30 km se počítalo s tempem 5–6 km za den. Počítalo se s tím, že po vyjití rychlých vojsk do operační hloubky vzniknou nové, výhodnější podmínky (menší odpor nepřítele, výhodná operační situace vlastních vojsk, jejich vyjití na křídla a do týlu nepřítele, jeho demoralizace atd.), které umožní rozvíjet útok ve vyšším tempu.

Otázky dosahování vysokého tempa útoku v letech druhé světové války řešily jednotlivé armády různým způsobem. Vojevůdskopolitické řídicí orgány fašistického Německa se držely strategie zničení nepřítele jedním úderem, a téměř vždy zasazovaly do sražení jako první tanková vojska. V případě, že obrana nepřítele nebyla hluboká, dosahovala velkého počátečního úspěchu. V dalším období, tak jak byla zvětšována hloubka a hustota obrany, mobilní svazky (rychlá vojska) však měly velké ztráty a tempo jejich útoku sláblo (např. útok 2. Guderianovy tankové armády v prostoru Šostki v bitvě u Moskvy).

Ve vojenských teoriích USA a Anglie měla v této době rozhodující úlohu tzv. „tanková koncepce“, která dávala přednost samostatné činnosti tankových svazků v operační hloubce. Přitom však tato

koncepce nepočítala s vytvářením samostatných operačních svazů rychlých vojsk, schopných rozvíjet útok ve vysokém tempu. (Americké ani anglické ozbrojené síly neměly ani jednu tankovou armádu). Neudržitelnost těchto teoretických názorů a z nich vyplývající praxe při výstavbě armády byla přesvědčivě potvrzena v průběhu protiúderu, který zahájilo fašistické velení v Ardenách. Tankové svazky působily rozptýleně, v odtržení od pěchoty a při prvních úderech nepřítele začaly odcházet.

Sovětské vojenské umění řešilo otázku vysokého tempa útoku v operacích Velké vlastenecké války zcela jinak, s přihlédnutím ke konkrétním podmínkám operační situace. Vojska dosahovala vysokého tempa zasazováním mohutných svazů rychlých vojsk do sražení po průlomu taktické hloubky nepřítele (v některých případech byla zasazována část těchto vojsk k dokončení průlomu), bojovou činností silných předsunutých oddílů, vzdušných výsadek atd. To znamená, že předválečné názory o možném tempu útoku byly v zásadě potvrzeny. Tempo průlomu taktické hloubky obrany nepřítele často převyšovalo 10–15 km za den a rychlá vojska v operační hloubce útočila tempem 30 až 40 km za den, v některých případech až 50–70 km za den; někdy se tempo útoku rovnalo rychlosti pochodu.

V současných podmínkách v souvislosti s rostoucím významem faktoru času, nutnost dosahování vysokého tempa útoku nabývá rozhodujícího významu. Tento problém se ve své podstatě změnil v boj za získání času a prostoru v operaci i ve válce jako celku.

Rozebíráme-li tento problém, musíme vycházet nejen z objektivní nutnosti dosahování vysokého tempa útoku, ale především všestranně zhodnotit bojové a pochodové možnosti vlastních vojsk a pravděpodobný stupeň odporu nepřítele. Dále musíme brát v úvahu konkrétní podmínky situace, které jsou určovány cílem stran, vybavením jejich ozbrojených sil, používanými prostředky ničení a dalšími faktory.

Protože budoucí světová válka, podléhá-li se jí imperialistům rozpoutat, bude rozhodujícím ozbrojeným střetnutím dvou diametrálně protikladných systémů, soudobé operace budou mít výjimečně rozhodující charakter. Jedním z jejich hlavních cílů bude rozhodné zničení uskupení

ozbrojených sil nepřítele. Přitom bude převládat snaha dosáhnout tohoto cíle v krátké době, tj. ve vysokém tempu.

Mezi hlavní faktory, které podmiňují vedení útoku ve vysokém tempu, v závislosti na požadavcích soudobého vojenského umění, patří:

- dosažení cílů boje (operace) v nejkratší době, co nejhospodárněji, s maximálním využitím výsledků vlastních jaderných úderů,
- rozhodné oslabení jaderné a palebné síly protivníka,
- rychlé rozdělení jeho operační sestavy,
- zničení týlu nepřítele.

Způsoby dosahování vysokého tempa útoku závisí především na tom, budou-li nebo nebudou-li ve válce použity jaderné zbraně. Při vedení bojové činnosti s použitím jen klasických prostředků ničení můžeme široce využívat forem a způsobů, které se velmi dobře osvědčily ve Velké vlastenecké válce. Jak však ukázaly výsledky bojové činnosti ve Vietnamu a na

Blízkém východě, od dob druhé světové války i v klasické vojenské technice, výzbroji a způsobech jejího použití došlo k značným kvalitativním změnám, které vyžadují neustále zdokonalovat umění k dosahování vysokého tempa útoku.

Při vedení bojové činnosti s použitím jaderných zbraní setkává se útočník s dvojím vlivem těchto zbraní: na jedné straně zničení hlavního uskupení nepřítele hromadným jaderným úderem usnadní nepřetržitý postup vojsk, na druhé straně však jej ztěžuje vytvořením prostorů zničení, závalů, požárů atd. Současně i útočník může být napaden hromadným použitím jaderných zbraní nepřítele. To pochopitelně má za následek snížení jak bojové schopnosti, tak i pohyblivosti vojsk v celku. Stupeň tohoto snížení můžeme stanovit s využitím koeficientu průchodnosti terénu, ve kterém za jednotku bereme podmínky, které zabezpečují postup vojsk v bojových (předbojových) sestavách s normálním tempem útoku.

Kromě toho, v důsledku použití nepřátelských zbraní hromadného ničení, útočník bude mít ztráty a část jeho vojsk na určitou dobu ztratí bojeschopnost. Toto rovněž bude mít za následek snížení tempa útoku. Z toho vyplývá, že dosahování vysokého tempa útoku souvisí s celou řadou okolností. Mezi nejdůležitější patří vysoká ničivá schopnost soudobých prostředků ozbrojeného zápasu, vysoká pohyblivost vojsk, vliv faktoru terénu a ročních období, které mohou mít různý vliv na úspěšné využití technických vlastností bojových a dopravních prostředků.

Terén, povětrnostní podmínky, roční období a denní doba mohou buď napomáhat rychlým přesunům vojsk v průběhu sražení, nebo je ztěžovat.

K tomu, abychom zvolili nejdostupnější směry, formy manévru vojsk, abychom stanovili útvarům (svazkům) optimální úkoly a dosažení vysokého tempa útoku, abychom stanovili opatření k zabezpečení nepřetržitosti a rozhodnosti jejich činnosti, je výhodné zavést do praxe práce štábu při plánování boje (operace) předvádění rozsahu a charakteru zničení, závalů, požárů a zátop podle všech parametrů (vliv terénu, systému vodních překážek, jaderných minových zátarasů atd.). To umožní s odpovídající přesností pro praxi určit možné tempo útoku na předpokládaných směrech činnosti vojsk.

Vzorec pro výpočet středního tempa útoku může vypadat takto:

$$Tstř = \frac{Hú \cdot N}{M \cdot tů}, \text{ kde}$$

Tstř — střední tempo útoku v určitém období,

Hú — hloubka útoku,

N — možnosti vojsk (bojové a pochodové),

M — stupeň odporu nepřítele,

tů — doba trvání útoku.

Praktické použití tohoto vzorce je možné jen za předpokladu speciálně rozpracovaných metodik a využití výpočetní techniky.

V polních podmínkách, a ne tak složitým způsobem, můžeme střední tempo útoku vypočítat s použitím odpovídajících koeficientů podle tohoto vzorce:

$$Tstř = Vbt \cdot Kt \cdot Kž \cdot Kso, \text{ kde}$$

Vbt — technická rychlost přesunu bojové techniky,

Kt — koeficient průchodnosti terénu,

Kž — koeficient možnosti ženijního zabezpečení,

Kso — koeficient snížení odporu nepřítele.

Tyto koeficienty můžeme dříve propočítat pro různé podmínky situace a připravit odpovídající tabulky (grafikony). Známe-li technickou rychlost vlastní bojové techniky tanků, BVP, OT atd.] a dosadíme-li veličiny koeficientů, které odpovídají podmínkám očekávané bojové činnosti útvarů (svazků), snadno můžeme určit jejich střední tempo útoku do určené hloubky. **Tabulka 1** uvádí možné ukazatele.

Např., je-li rychlost hlavních typů soudobé bojové techniky, které působí v bojových sestavách svazků nebo jsou na přesunu v proudech (při pronásledování), 50 až 60 km/h a odpovídající koeficienty se rovnají hodnotám 0,8; 0,5; 0,2, potom

$$Tstř = 60 \cdot 0,8 \cdot 0,5 \cdot 0,2 = 5 \text{ km/h.}$$

Uvažujeme-li dále, že určitý svazek bude vést nepřetržitou bojovou činnost 10 až 12 hodin, potom střední tempo útoku za den bude činit 50–60 km.

Z prvního vzorce je zřejmé, že tempo útoku je přímo závislé na bojových a pochodových možnostech vojsk a na druhé straně na stupni odporu nepřítele. Při tom musíme počítat s charakterem terénu a meteorologickými podmínkami. Při plánování boje (operace) určujeme (nebo je stanovena) hloubku útoku vždy vzhledem ke vzniklé situaci a k úkolům útvarů svazků.

Určujeme-li tedy tempo útoku, nebereme v úvahu jen pochodové možnosti vojsk a snahu předejít nepřítele v dosažení (obsazení) důležitých čar (prostorů), ale především bojové možnosti útočících útvarů (svazků) a jejich schopnosti ničit nepřítele v krátké době. Z toho vyplývá, že mezi

Tabulka koeficientů, které charakterizují průchodnost terénu

Charakter terénu	Koeficient průchodnosti terénu mimo cesty	
	v klasických podmínkách	po jaderných úderech
Průchodný pro všechny druhy dopravní techniky (málo zalesněný, rovinatý, slabě členitý, pahorkatina)	1,0	0,7
S omezenou průchodností (zalesněný na 25 až 30 %, středně členitý, málo bažinatý, nízké hory)	0,8	0,5
Těžkopráchodný (horský, zalesněný a bažinatý, zalesněný do 60 %)	0,5	0,3
Neprůchodný (horské masívy, neprůchodné bažiny, jezera, moře)	0,2—0	0,1—0
Osady, města	0,8	0,2
Říční překážky	0,5	0,3

nejdůležitější otázky, které budou velitelé a štáb zajímat při plánování tempa připravovaného útoku, budou patřit:

- jaké síly a prostředky používat a jakou dobu potřebují k rozbití nebo zničení protistojícího uskupení nepřítelů;
- v jakém prostoru zničit nepřítel;
- kolik času potřebuje druhý sled (záloha) na přesun a zasazení k narůstání úsilí.

Odpovědi na tyto otázky můžeme získat z operačních propočtů. Z toho vyplývá závěr, že plánování tempa útoku předpokládá přísnou diferenciaci plánované činnosti etap a způsobů, a vychází přitom ze stanoveného úkolu a situace (uskupe- ní) protistojícího nepřítelů.

Jako příklad můžeme uvést zkušenosti z práce štábu 1. gradové tankové armády při plánování útoku ve Lvovsko-Sandoměřské operaci v roce 1944. Útok armády byl plánován na jednotlivé dny operace a na každý den se předvíдалo tempo útoku v závislosti na předpokládaném průběhu bojové činnosti. První den se předpokládalo dosáhnout tempa útoku předsunutých odřadů armády a sborů 50 km za den s cílem předejít hitlerovské vojska v ob- sazení obrany na řece Západní Bug. Pro následující dny byla plánována různá tem- pa útoku: pro předsunuté odřady do 40 kilometrů za den a pro hlavní síly 20 až 35 km za den v závislosti na zámyslu

nepřítelů a možné činnosti jeho záloh. To- to tempo vyloučilo odtržení rychlých vojsk od vševojskových armád na značnou vzdá- lenost.

Hlavním faktorem, který snižuje tempo útoku je odpor nepřítelů, který bude vše- mi silami a prostředky aktivně bránit ne- přetržitěmu útoku motorizované pěchoty a tanků a vyvine maximální úsilí zastavit jejich postup nebo alespoň co nejvíce sní- žit tempo jejich útoku. S tímto cílem or- genizuje hluboce členěnou a pevnou obra- nu, založenou na systému jaderných úde- rů, mohutných překážek a protitankových prostředků a protiztečí (protiúderů) dru- hých sledů a záloh. Proto důležitý význam má včasné soustředění hlavních sil a pro- středků na zvoleném směru a spolehlivé ničení uskupení nepřítelů palbou.

Tempo útoku bude tím vyšší, čím bude větší hodnota, která charakterizuje mož- nosti útoku vlastních vojsk a čím menší bude odpor nepřítelů. Při tom musíme po- čítat s tím, že v jednotlivých obdobích operace tempo útoku nebude stejné. Je to podmíněno tím, že v průběhu bojové čin- nosti vojska budou nucena odrážet proti- úderů nepřítelů, překonávat zničené pro- story, zamořené prostory, vodní překážky a plnit další úkoly, spojené s dočasným zastavením útoku, přeskupením a manév- rem, tj. s určitou ztrátou času. Není vy- loučeno ani taková situace, kdy tempo

útoku, maximální při zahájení operace, bude se snižovat při jejím zakončování.

Charakter terénu ovlivňuje tempo útoku zejména prostřednictvím stupně jeho průchodnosti všemi druhy techniky, které se zúčastňují operace. Průchodnost terénu je určována množstvím a stavem cest, reliéfem a členitostí terénu, kvalitou půdy mimo cesty, množstvím vodních překážek a jejich charakterem. Všechny tyto prvky terénu se mohou měnit (někdy i velmi značně) vlivem roční doby, počasí a v důsledku působení jaderných zbraní. Cílevědomou činností může obránce terén přizpůsobit tak, že podstatně zpomalí tempo útoku.

Roční doba a stav počasí také vážně ovlivňují tempo útoku. Takové přírodní jevy, jako jsou např. lijáky, sněžení, mlhy a náledí omezují pohyb, zvláště v moře cest. Proto je zřejmé, že správná volba místa a doby útoku, včasné uvažování o povětrnostních podmínkách a předpověď jejich změn, mají velmi důležitou úlohu při plánování boje (operace).

Jak můžeme snížit záporné vlivy hlavních faktorů (odpor nepřítel, charakter terénu, roční doba a povětrnostní podmínky), které ovlivňují tempo útoku?

Ze zkušeností minulých válek vyplývá, že toho můžeme dosáhnout vytvořením kvalitativní a kvantitativní převahy nad nepřítelem na zvolených směrech, maximálním využitím všech možností svazků (útvárů) k rychlému postupu v rozmanitém terénu a v různých podmínkách. Základem je jejich vybavení a organizační struktura, účelná organizace bojové činnosti (plánování a příprava boje a operace) a dovedné velení vojskům v průběhu útoku.

Včasné vytvoření nezbytných podmínek, které zabezpečují vysoké tempo útoku, se skládá z celé řady operačně taktických opatření, která plní různé stupně velení.

Hodnotíme-li stupeň kvalitativní a kvantitativní převahy nad obráncem, musíme především hodnotit nejen rostoucí údernou sílu svazků (útvárů) soudobých armád, ale i jejich možnosti boje s tanky a vzdušnými cíli, dále motorizaci (aerizaci) vojsk, která významně zvyšuje jejich pohyblivost. Rychlost činnosti ve své podstatě zabezpečuje dosažení jednoho z nejdůležitějších faktorů úspěšného vedení operace — překvapení, které umožňuje předejít nepříteli v zaujetí plánované obrany za přírodními překážkami a ničit nepřítel po částech. Vysoké tempo útoku v tomto případě umožňuje ve větším rozsahu rušit nebo úplně dezorganizovat velení nepřátelským uskupením a snížit stupeň organizovaného odporu.

Tyto nové kvalitativní prvky vytvářejí výhodné podmínky pro zvýšení manévrovosti vojsk na bojišti a pro rozhodný útok v hloubce obrany nepřítel. Vysoká průchodnost tanků a bojových vozidel pěchoty podstatně snižuje vliv nevýhodného charakteru terénu a zvětšená pohyblivost vojskového dělostřelectva spolu s jeho rostoucí možností dálky střelby zabezpečuje nepřetržitost dělostřeleckého doprovodu útočících vojsk ve vysokém tempu. Vysoké tempo útoku nesnižují ani druhy vojsk a speciálních vojsk, protože rychlost přesunu na bojišti v podstatě odpovídá rychlosti vševojskových svazků a útvarů.

Zvýšené možnosti při dosahování vysokého tempa útoku mají pozemní vojska po zavedení vrtulníků do jejich výzbroje a po vybudování vysoce manévrových aeromobilních svazků (útvárů) v řadě vedoucích států světa. Tato vojska jsou schopna, jak to ukázaly zkušenosti lokálních válek, útočit na objekty v hloubce nepřátelské obrany, obsadit a bránit důležité čáry (prostory) a tím se podílet na úspěšném postupu vojsk útočících čelně.

Zvýšila se mohutnost a účinnost úderů letectva. Soudobé letouny mohou ničit jakékoli cíle, prakticky nezávisle na jejich vzdálenosti od čáry dotyku. Značně se zvýšily možnosti dopravního letectva k vysazování operačních a taktických vzdušných výsadků. To všechno v souhrnu vytváří výhodné podmínky pro vedení útoku v maximálně vysokém tempu. Na druhé straně, dosahování vysokého tempa útoku, jak to potvrzují zkušenosti z druhé světové války a současných lokálních válek, je nemyslitelné bez spolehlivé ochrany hlavních uskupení vlastních vojsk před úderem ze vzduchu. Organizace protivzdušné obrany je jedním z nejdůležitějších faktorů rozhodného útoku pozemních vojsk.

Jaderné údery, spolu s použitím klasických prostředků ničení a vysazením vzdušných výsadků, ničí nepřítel prakticky do celé hloubky obrany. V důsledku toho útočící vojska mohou dosáhnout určených úkolů v kratší době při soustředění úsilí na dokončení zničení nepřítel, který si zachoval bojeschopnost po jaderných úderech.

Úspěšné rozvíjení útoku v hloubce má přímou závislost na včasné zasazování druhých sledů a záloh do sražení. To zabezpečuje narůstání úsilí a nepřetržité vedení bojové činnosti. Přitom má důležitý význam organizace boje s protitankovými prostředky a letectvem nepřítel, které jsou schopny způsobit velké ztráty útočícím vojskům a podstatně snížit tempo jejich útoku.

Soudobé vševojskové svazky (útvary) mají ve výzbroji dostatečné množství různých ženijních prostředků, které značně zvýšily jejich možnosti k násilnému přechodu vodních překážek a k překonání různých překážek vybudovaných obráncem.

Kvalitativními změnami prošly i technické prostředky velení vojskům. Jejich základ tvoří různé automatizované systémy, které umožňují včas stanovit úkoly a předávat vojskům informace o změnách v situaci. Toto také kladně ovlivňuje nepřetržitost bojové činnosti vojsk a tempo jejich postupu. Nepřetržitě, spolehlivě a pružné velení je rozhodující podmínkou útoku ve vysokém tempu. Jen při takovém velení je možné neustále narůstání úsilí útočících útvarů (svazků) na důležitých směrech a včasné manévry silami a prostředky.

Organizační struktura vševojskových útvarů (svazků), která je v souladu s jejich technickým vybavením a vyzbrojením, zabezpečuje maximální využití možností zbraní a techniky. Rozumné spojení různých druhů vojsk a speciálních vojsk v sestavě svazků (svazů) jim zabezpečuje potřebnou samostatnost a rovněž možnost útočit ve vysokém tempu.

Na tempo útoku mají podstatný vliv překvapení, mohutnost, hloubka prvního úderu a způsoby činnosti vojsk. Zkušenosti minulých válek a konflikty posledních let ukazují, že čím je první úder překvapivější a silnější, tím je menší schopnost nepřítele k organizovanému odporu. Překvapení dosahujeme vysokou bojovou pohotovostí vojsk, utajenou přípravou, použitím nových prostředků a pro nepřítele neočekávaných způsobů vedení bojové činnosti. Překvapivý a mohutný první úder, vedený nejen na vojska nepřítele, ale i na jeho místa velení vyvolává zmatek a bezradnost nepřítele, ruší součinnost jeho svazků a útvarů a tím snižuje stupeň jeho organizovaného odporu.

Vybavení soudobých armád novými zbraněmi a bojovou technikou vyvolalo změny v tradičních způsobech vedení bojové činnosti. V soudobých podmínkách vševojskové svazy a svazky mohou vést mohutné údery do větší hloubky, než v průběhu druhé světové války. Vysazení vzdušných výsadků umožňuje vojskům vést současně údery nejen čelně, ale i z týlu.

Objektivní předpoklady k dosahování vysokého tempa útoku tkví v organizační struktuře vojsk, v bojových a technických možnostech výzbroje a techniky. Všechno ovšem musíme hodnotit jen jako potenciální možnosti zabezpečení vysokého tempa útoku, jejichž realizace je závislá na schopnostech a umění velitelského sboru a bojové vycvičenosti vojsk.

(Upraveno ze sovětského tisku)

Dalším důležitým momentem, na kterém závisí vysoké tempo útoku je vytvoření účelné bojové (operační) sestavy vojsk k zahájení útoku a zámysl předpokládané její změny v průběhu útoku. Je pochopitelné, že samotná sestava vojsk, i kdyby byla nejvýhodnější, nemůže zabezpečit vysoké tempo útoku. Podmínkou jeho realizace je tvrdé prosazení přijatého rozhodnutí do života a dobře organizovaná součinnost vojsk.

Řešení problému zvyšování tempa útoku, tak jako i mnohých dalších problémů vojenského umění, je neoddělitelné od studia nových způsobů vedení boje (operace) velitelským sborem a od řízení výcviku vojsk.

Podstatným činitelem, který napomáhá dosahování vysokého tempa útoku, je hluboké ideové přesvědčení, vysoký morální duch, vycvičenost a vojenské mistrovství vojáků.

Vojska socialistických armád mají ve výzbroji složitou bojovou techniku, která má velké takticko-technické možnosti. Využití a výsledky těchto možností přímo závisí na vycvičenosti, vytrvalosti a odolnosti vojáků. V souvislosti s tím má velmi důležitý význam cílevědomá výchova a výcvik vojáků k vedení rozhodné bojové činnosti již v mírových podmínkách.

Prvořadou úlohu má dovednost velitelů přijímat optimální rozhodnutí na základě všestranného zhodnocení situace a s přihlédnutím ke všem faktorům, které mají vliv na dosahování cílů boje (operace) v krátké době a s nejmenším vynaložením sil a prostředků. Toho můžeme dosáhnout s využitím operačně taktických (operačních) propočtů, jejichž základem jsou především bojové možnosti vojsk stran. Rozhodnutí, a zejména takový jeho prvek, jako je volba směru hlavního úderu a způsobu zničení protistojícího uskupení nepřítele, musí vycházet ze závěrů zhodnocení terénu a možných jeho změn po použití jaderných zbraní.

Výjimečně důležitou podmínkou dosahování vysokého tempa útoku byl a zůstává komplex opatření k zabezpečení boje (operace), který dnes zahrnuje: průzkum, protiradioelektronický boj, PVO, OPZHN, ženijní zabezpečení atd.

To znamená, že dobrá organizace útoku při jeho zahájení vytváří všechny nezbytné podmínky k dosahování vysokého tempa jeho vedení.